

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานของผู้ประกอบอาชีพช่างทำผม และความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงาน ของผู้ประกอบอาชีพช่างทำผม ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

3.1 ลักษณะและขนาดของตัวอย่าง

ประชากร

ผู้ประกอบอาชีพช่างทำผม ในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง รวมทั้งสิ้น จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครชีและเมอร์แกน ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรและกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น การศึกษานี้ ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดกลุ่มประชากร ที่ยอมรับและเชื่อมั่นได้ คือ ขนาดของประชากร จำนวน 150 คน ซึ่งขนาดตัวอย่างจึงเท่ากับ 108 คน เนื่องจากค่าที่ได้ใกล้เคียงกับจำนวนประชากร ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงจะใช้จำนวนประชากรทั้งหมด

3.2 คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปทั้งเพศชายและเพศหญิง
2. ผู้ให้บริการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในร้านทำผม
3. มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ สามารถได้ยิน และสื่อสารภาษาไทยได้เข้าใจดี
4. สม่ครใจ และยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองโดยการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้ได้เครื่องมือ 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประวัติความเจ็บป่วย ปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว โรคประจำตัว การได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพ การออกกำลังกาย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการทำงานและลักษณะสภาพแวดล้อมการทำงานของอาชีพช่างทำผม ประกอบด้วย ระยะเวลาของการประกอบอาชีพ ระยะเวลาของการทำงานในแต่ละวัน ประวัติการทำงานมาก่อนทำอาชีพช่างทำผม การทำงานอาชีพเสริม การติดตั้งระบบระบายอากาศ การติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย การอบรมสุขภาพihalสถานบริการเสริมสวย แต่งผม การขออนุญาตเปิดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ส่วนที่ 3 การรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ โดยมี ข้อคำถามทั้งหมด 41 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง (8 ข้อ) ด้านการรับรู้ความรุนแรง (8 ข้อ) ด้านการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมกรรมการป้องกัน (14 ข้อ) และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตราย (11 ข้อ)

ลักษณะข้อคำถาม กำหนดเกณฑ์การวัด เป็นแบบ (Rating scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งบวกและทางลบ และได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ข้อความ	ด้านบวก	ด้านลบ
เห็นด้วย	3	1
ไม่แน่ใจ	2	2
ไม่เห็นด้วย	1	3

การกำหนดคะแนน โดยรวม เพื่อแปลความหมายของ พิจารณาโดยการนำมาจัดแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับสูง หมายถึง กลุ่มคะแนนสูงกว่าหรือเท่ากับ $\bar{x} + SD$ คือ ≥ 110 คะแนน

ระดับกลาง หมายถึง กลุ่มคะแนนระหว่าง $\bar{x} \pm SD$ คือ 92 - 109 คะแนน

ระดับต่ำ หมายถึง กลุ่มคะแนนต่ำกว่า $\bar{x} - SD$ คือ ≤ 91 คะแนน

การกำหนดคะแนน รายด้าน 4 ด้านดังนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงระดับคะแนนความเชื่อด้านสุขภาพทั้ง 4 ด้าน

ความเชื่อด้านสุขภาพ	ระดับคะแนนการรับรู้		
	ต่ำ	กลาง	สูง
1. การรับรู้โอกาสเสี่ยง	≤ 17	18 - 23	24
2. การรับรู้ความรุนแรง	≤ 16	17 - 23	24
3. การรับรู้ประโยชน์	≤ 35	36 - 41	42
4. การรับรู้อุปสรรค	≤ 11	12 - 25	≥ 26

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงาน มีข้อคำถามทั้งหมด 19 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ ด้านเคมี (4 ข้อ) ด้านชีวภาพ (4 ข้อ) ด้านกายภาพ (3 ข้อ) ด้านการยศาสตร์ (5 ข้อ) และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (3 ข้อ) ลักษณะข้อคำถามกำหนดเกณฑ์การวัดเป็นแบบ (Rating scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งบวกและทางลบ และได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ข้อความ	ด้านบวก	ด้านลบ
ปฏิบัติประจำ	3	1
ปฏิบัติบางครั้ง	2	2
ไม่เคยปฏิบัติ	1	3

การกำหนดคะแนน โดยรวม เพื่อแปลความหมายของ พิจารณาโดยการนำมาจัดแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับสูง หมายถึง กลุ่มคะแนนสูงกว่าหรือเท่ากับ $\bar{X} + SD$ คือ ≥ 55 คะแนน

ระดับกลาง หมายถึง กลุ่มคะแนนระหว่าง $\bar{X} \pm SD$ คือ 48 - 54 คะแนน

ระดับต่ำ หมายถึง กลุ่มคะแนนต่ำกว่า $\bar{X} - SD$ คือ ≤ 47 คะแนน

การกำหนดคะแนน รายด้าน 4 ด้านดังนี้

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงระดับคะแนนด้านพฤติกรรมกำบังกันอันตรายจากการทำงาน

ความเชื่อด้านสุขภาพ	ระดับคะแนนการรับรู้		
	ต่ำ	กลาง	สูง
1. ด้านเคมี	≤ 8	9 - 11	12
2. ด้านชีวภาพ	≤ 8	9 - 11	12
3. ด้านกายภาพ	≤ 5	6 - 7	≥ 8
4. ด้านการยศาสตร์	≤ 11	12 - 14	15
5. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	≤ 6	7 - 8	9

3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามทั้งหมดให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และปรับปรุงคำถามให้ถูกต้อง ตรงประเด็นให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการ ใช้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ได้เท่ากับ 0.83

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ภายหลังจากปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้กับ ผู้ประกอบอาชีพช่างผสม ในพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 20 คน จากนั้นทดสอบเพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3.5 การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกระบวนการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา โดยการขออนุมัติ คณะกรรมการจริยธรรมของสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ก่อนทำการศึกษาข้อมูลผู้วิจัย ได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบทุกประเด็น เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยความสมัครใจอย่างไม่มีการบังคับด้วยวิธีใดๆ พร้อมกันนั้นก็ได้อธิบายให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะไม่ให้ข้อมูลหากไม่สบายใจ และสามารถถอนตัวออกจากการวิจัยได้ทุกเมื่อ หากต้องการ โดยจะไม่มีผลเสียใดๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ โดยมีการใช้รหัสแทนชื่อจริง ข้อมูลที่ได้มาจะใช้เฉพาะในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามลำดับ และทำการเก็บข้อมูลในเดือน กรกฎาคม 2557 ถึง สิงหาคม 2557 โดยมีขั้นตอน ข้อมูลดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกลาง เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษานำหนังสือจากนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกลาง เข้าพบและชี้แจงวัตถุประสงค์แก่ประธานชมรมช่างทำผม และสมาชิกชมรมช่างทำผม ในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง เพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูล
3. ชี้แจงวัตถุประสงค์และไบนินยอม ของการศึกษาให้กับกลุ่มประชากร ที่จะตอบแบบสอบถามทราบ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ด้วยความสมัครใจ ข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับส่วนบุคคลและไม่มีผลใดๆทั้งสิ้น
4. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มประชากรโดยผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บข้อมูล
5. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาขอนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ใช้กับข้อมูลทั่วไป ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานของผู้ประกอบอาชีพช่างทำผม ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยนำเสนอในรูปแบบตารางแสดงจำนวนและร้อยละ
2. สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ใช้สถิติ Chi -Square และ Fisher's Exact Test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ และข้อมูลการทำงาน กับความเชื่อด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานของผู้ประกอบการช่างทำผม